శ్రీ గోపాలకృష్ణ రచన

ప్రతిఫలం

"ఒరే సూరిగా! పంతులు రామశర్మ గార్ని ఒకసారి నే రమ్మన్నానని పిల్చుకురా! తొందరగా రా! దగ్గరుండి తీసుకురా!" కోర మీసాలను సాపు చేసుకుంటూ వాలు కుర్చీలో కూర్చుంటూ అన్నారు ప్రెసిడెంటుగారు.

"సిత్తం బాబూ! పంతులుగోరు విన్న పద్దేన్నం పట్నం యెల్లారు బాబూ!" చంకలో కర్ర పెట్టుకొంది. బుర్ర

గోక్కుంటూ విలబడుతూ సమాధాన మిచ్చాడు సూరిగాడు.

"ఆహాఁ! ఆయినా వచ్చేసి వుంటారు రా! పట్నంలో రాత్రి వుండిపోవల్సిన పనులేవీ లేవే?"

"పిత్తం బాబూ!"

"నువ్వు పోయి ఒకసారి చూసిరా?" అన్నారు చుట్టను తీసి వెలిగిస్తూ.

"బాబూ! యిటొక్కటి పారెయ్యండి" అంటూ చిన్న నవ్వు నవ్వాడు ప్రెసిడెంటుగారిచ్చిన చుట్టను ముట్టించుకుని. సూరిగాడు రామశర్మ గారింటికి వెళ్లాడు.

రామశర్మ ఎవరో రైతులతో మాటాడుతున్నారు. సూరిగాడు వెళ్ళి దండం పెట్టి "బాబూ! తమర్ని పెసిడెంటుగారు తీసుకు రమ్మన్నారు!" చెప్పాడు.

"నన్నా? ఎందుకో? యిప్పుడు తీరుబాటు లేదు. మధ్యాహ్నం వస్తానని చెప్పరా!"

"అది కాదు బాబూ! పెసిడెంటుగోరు యియ్యాల కమానెల్తారట! అందుకని.... మీతో ముక్కెమయిన యిసయం మాటాడాలట! దగ్గరుండి ఒక్కపాలి తీసుకు రమ్మన్నారు."

"ఆహాఁ! అయితే వుండు. వస్తున్నాను!" ఖుష్ షర్టు వేసుకుని రామశర్మగారు బయలుదేరారు. సూరిగాడు వెనకాల నడుస్తున్నాడు.

"సూరిగా! ఏంటిరా నాతో మాట్లాడవల్సిన విషయం? ప్రెసిడెంటుగారు ఏం చేస్తున్నారు?"

"ఏమో బాబూ! నాకేటి తెలుసుద్ది? అరు పిలవమన్నారు. నేనొచ్చాను."

"పోనీలే!" అనేసి 'ప్రెసిడెంటుగారు నన్ను పిలుస్తున్నారంటే యేదో ప్రత్యేకత వుండక పోదు!' అనుకుని చిన్న నవ్వు నవ్వారు. యింతలో ప్రెసిడెంటుగా రిల్లు వచ్చింది.

"నమస్కారమండీ! పంతులుగారూ! యిలా దయచేయండి." ప్రతి నమస్కారము చేస్తూ ప్రెసిడెంటుగారు చూపించిన కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. సూరిగాడు గడప దగ్గర కూర్చుని, చుట్ట కొన కొరికి కాండ్రించి పక్కకి వుమ్మాడు.

ప్రెసిడెంటుగారు సూరిగాడికి ఏదో పని పురమాయించి అక్కడ్నించి పంపించేశారు.

"ఆఁ! పంతులుగారూ! విన్న పట్నం వెళ్ళారుట! ఏమిటి పట్నం వార్తలు?"

"ఆఁ! ఏముంటాయి? మా తమ్ముణ్ణి చూసి వద్దామని వెళ్ళాను."

"సమితి ప్రెసిడెంటుగారు వచ్చారా"

"ఆ భోగట్టా నేను చెయ్యలేదు. మన క్లీనర్ బడ్డీ నత్యం చెప్పాడు యింకా రాలేదని! యివాళో రేపో వస్తారు!"

"ఆఁ! చూడండి. మీరు పెద్దవారు. చదువుకున్నవారు. మీకు నేను చెప్పాల్సిన దేముంటుంది...?" అంటూ ఒక్కపెట్టున నవ్వారు.

"అంటే ?" అయోమయంగా.

"ఆహాఁ ఏమీ లేదు. ఈ కాలంలో నీతి, నిజాయితీకి స్థానం లేదు. యింతెందుకు ఒక్క అబద్ధమాడక పోబట్టి కదా హరిశ్చంద్రుడు అన్ని కష్టాలకు గురయాడు. అందుకని....!" ప్రెసిడెంటుగారు అన్నారు.

"అందుకే ఆయన కీర్తి ఆచంద్ర తారార్కం నిల్చిపోయింది. చివరి కాల

లో మహోన్నత దర్శనం లభించింది. చరిత్రలో వారి గాథ సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడింది. వాళ్లు దైవసమానులు. నేటి మానవులంతా హరిశ్చంద్రుని ఆదర్శంగా తీసుకుని సత్యసంధాచరణ చేసిన నాడు లోకంలో అరాచకాలు వాటంతటవే అరికట్టబడ్తాయి."

"అయినా చూడండి; పై ఆఫీసరు నుంచి ప్యూన్ వరకూ. చివరికి కూలీ సర్కా లంచం తీసుకోనివాళ్లు లేరు. నిజాయితీగా బ్రతకటానికి రోజులు కావు! .."

"ఇచ్చేవాళ్ళుంటే పుచ్చుకొనే వాళ్లుంటారు. మనం యివ్వడం మానేయడమే"

"మానేస్తే మన పనులు త్వరగా జరగవు. కాబట్టి!..."

"ఊఁ! కాబట్టి...?" అర్ధోక్తిలో సూటిగా.

"ఆహాఁ ఏమీ లేదు అందుకని ఏదో కొంచెం వాళ్ళకి పారేసి మనం కొంచెం వెనక వేసుకోవాలి. ధరలు చూస్తే తారా మండలాన్నధిగమిస్తున్నాయి. వాటి ధాటికి మనం తట్టుకుని మన నిత్యావసరాలు వెళ్ళబుచ్చుకోవాలంటే కొంత పైకం వెనకేసుకోవాలి నాలుగు పైసాలు ఆ గుమస్తా ముఖాన పారేస్తే మనపనులు చక చక చేసేస్తారు. అయినా వచ్చేది తక్కువయినా చాకిరి యెక్కువ ఆ గుమస్తాలకి. మనమిచ్చే డబ్బులు లేకపోతే వాళ్ళెలా బ్రతగ్గలరు!" చుట్ట పొగను రావుగా లాగి వదిలారు. ఆ పొగ రామ శర్మ ముఖం మీదికి వచ్చింది.

చేత్తో పొగ నెట్టుతూ "అసలు చెప్ప వల్సిన విషయం సూటిగా చెప్పండి. యీ అనవసరమైన ఉపోద్ఘాత మంతా దేనికి? అనవసరం." చిరాగ్గా.

"ఆహాఁ! ఏమీ లేదు. సమానవియ్యం సమాన కయ్యం అన్నారు. ఆ కూలి రైతులు మీకు పైసా కూడా యివ్వలేదు. అందుకని యిదిగో యిది తీసుకుని నా మీద యింటి పన్నులు అక్రమంగా వసూలు చేసినందుకు కేసు రాజీ చేసెయ్యండి!" నోట్లకట్ట అందిచ్చారు.

రామశర్మగారికి పళ్ళు మంటలు పట్టుకున్నాయి. కోపం తారా స్థాయి నందుకుంది. కళ్ళు కెంపులయ్యాయి.

"ప్రెసిడెంటుగారూ! యిందుకా నన్ను పిలిపించింది? చాలా మంచిది. వచ్చేది తక్కువని అమాయకమైన ప్రజల మీ పడతారా? కాకులను కొట్టి గెద్ద వేస్తారా? పూటకి తిండిలేక, కట్ట బట్ట లేక్కాడితేకాని డొక్కాడని నిరుపే పైనా మీ అక్రమమైన దాడి! నా అక్రమంగా, అన్యాయంగా, పన్ను రుద్దేది? వారు కట్టలేమని కాళ్ళా వే పడి వేడుకున్నా దయాదాక్షిణ్యాలు లే కేవలం నరరూప రాక్షసుల్లా పీడిస్తారా? గ్రామ పెద్దలు మీరు. ఏ ప్రజల ద్వారా యీ పదవికి యెన్నికయ్యారో ఆ ప్రజలకే అన్యాయం తలపెడ్తారా? అలా వెళ్ళి ఒకసారి చూడండి. ఎంతమంది జనం తిండిలేక అలమటిస్తున్నారో! యింత మంది ప్రజలు తిండిలేక బాధ పడుతుంటే మీరు చేసే వుపకారం యిదేనా?" రామ శర్మ ఆవేశంతో వూగిపోతున్నాడు.

"పంతులుగారూ! తమరు కూర్చోండి నా మాట వినరుకదా సరిగ్గా." చెయ్యి

వట్టుకుని కూర్చోపెట్టారు ప్రెసిడెంటు గారు

"చూడండి! పదవిలో వున్నప్పుడు ఆమాత్రం చెయ్యక మానం. వాళ్ళకై గదా మొన్న చెరువుకి నాలుగు ప్రక్కల కళింగాలు కట్టించింది! వాళ్ళకై గదా మొన్న అయిదు వందల రూపాయలు పైగా ఖర్చుచేసి కోటా తెచ్చింది. వాళ్ళ సౌకర్యం కోసమేగదా ప్రత్యేకంగా పంచాయతీ ఆఫీసు కట్టించి. రేడియో నలుగురికి వినబడేట్లు వీలైన ప్రదేశంలో పెట్టాము"

"ప్రెసిడెంటుగారూ! వాళ్ళకి కావల్సింది కళింగాలు; రేడియోలు. పంచాయతీ ఆఫీసులు కావు! వాళ్ళకి కావల్సింది ...! తిండి!! వాళ్ళ కడుపు నింపేది ...ని యివన్నీ కావు. యికనైనా ...సి ఆ డబ్బు వాళ్ళ కిచ్చెయ్యండి. ...చేస్తే తప్పకుండా కేసును వున ...ంచటానికి తగు యేర్పాట్లు నే ...ు" గబాల్న లేచాడు రామశర్మ.

'యిదిగో పంతులుగారూ! నే చెప్పిన ...టలు చెవికెక్కలేదు. హాం!! నేనూ చూస్తాను. యీ బెదిరింపులకు లొంగే మనిషిని కాను నేను. వట్నం పెళ్ళి కేసు కొట్టించకపోతే నా పేరు భుజంగరావు గాదు! కాని నా మాటలు పెడ చెవిని పెట్టి మీ యిష్టానుసారం ప్రవర్తించినందుకు ప్రతిఫలం మీరు అనుభవించకపోరు! ఆఖరి సారిగా చెబుతున్నాను."

"హాం!! డబ్బుతో కొనలేనిదేదీ లేదని విర్రవీగే మీకు కన్ను తెరిపించే రోజు వస్తుందని మర్చిపోకండి! అంతమంది ప్రజల ఆర్తనాదాలు మీకు జయం కల్గించ లేదు. స్వార్థపీడితులైన మీకు తగినశాస్తి జరగక మానదు. పాలాషు డబ్బుపడినా పా పిర్ణయానికి తిరుగు లేదు! మార్పు లేదు!! ముమ్మాటికీ మారదు!!!" లేచి చర చరా వెళ్ళిపోయారు రామశర్మగారు.

రామశర్మగారు పోయిన దిక్కుగా చూసి, నోట్లకట్ట జేబులో పెట్టుకుని లోనికి వెళ్ళిపోయారు ప్రెసిడెంటు భుజంగరావు గారు గర్వంగా నవ్వుకుంటూ.

2

"కరణంగారూ! ఏమిటీ అన్యాయం? ఏమిటీ దారుణం! ఆ దిక్కులేని వారి పైనా మీ కార్య శూరత చూపిస్తారు?" కటువుగా అన్నారు రామశర్మగారు.

"యిదిగో పంతులుగారూ! అసలు మీ రనేదేమిటి?" కళ్ళజోడు తీసి తుడుస్తూ ఏమీ తెలియని అమాయకుడిలా అన్నాడు కరణంగారు.

"మీరు చేస్తున్న పని మంచిది కాదు. అవినీతి, అన్యాయం, అక్రమంతో గడించిన డబ్బు శాశ్వతంగా నిలవదు!"

"అయితే ఏమిటంటావ్? "

"ఏమీ లేదు. గవర్నమెంటు మెమో రాండం ప్రకారం బంజరు భూములనన్నిటిని పేదలయిన ప్రజానీకానికి పంచిపెట్టక ధనవంతుల పరం చేస్తున్నారని తెలిసింది. పైగా వాళ్ళు వచ్చి బ్రతిమలాడినా నిష్కర్షగా, నిర్మొహమాటంగా, వారిని తగిలి వేసారుట! పైసా లేనిదే కలం పడదన్నారుట!" ఆవేశంగా.

"శర్మగారూ!, ఆవేశపడుతున్నారు. యీ రోజుల్లో డబ్బు లేకుండా ఎవరూ పని చెయ్యరు. చెయ్యలేరు. 'ధనం మూల మిదమ్ జగత్'న్నారు."

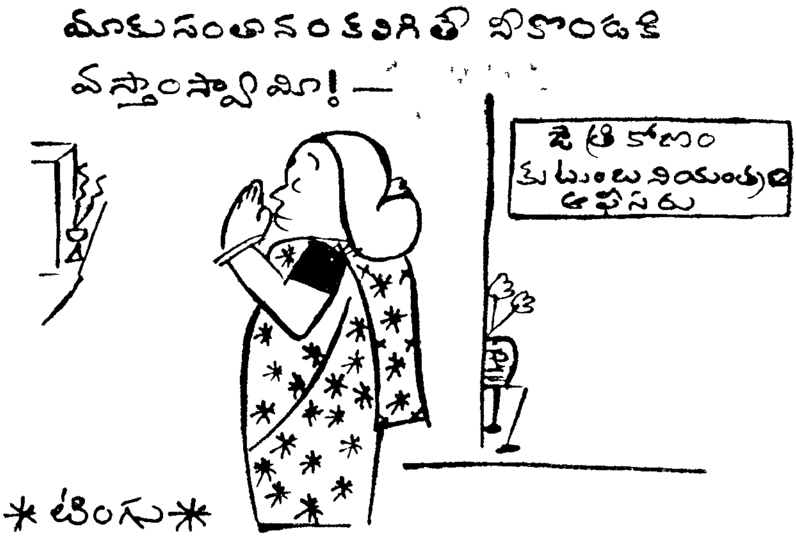

"అందుకని పేదలపైనా మీ అస్త్ర ప్రయోగం? యీ విషయంలో మీ నిర్ణయము మార్చుకుని వారి కావరువులను కల్పించి వారి కడుపును నింపండి."

"యీ విషయంలో మీ సౌకర్యం అనవసరం; వరాధికారం పైన వేసుకుంటున్నారు."

"లేదు. అవసరమయే సౌక్యం కల్పించుకున్నాను దిక్కులేని. నిరాధారమైన పీడిత ప్రజానీకానికి మీరంతా కల్పి తలపెడుతున్న ద్రోహం చూసి నా రక్తం కుతకుతలాడుతోంది. అందుకే కల్పించుకుంటున్నాను."

"ఇదిగో నే చెప్పిన మాట వినండి. వాళ్ళు వొట్టి చవటలు. వాళ్ళని పట్టుకుంటే మనకి వచ్చేది సున్న. దీపం వుండగానే చక్కబెట్టుకోమన్నారు." అంటూ చుట్ట వెలిగించారు.

"అయితే యీ విషయంలో మీ నిర్ణయం మారదా?"

"మారదు. నా నిశ్చయం మారదు."

"కరణంగారూ! విపరీత పరిణామాలకు మీ నిర్ణయం దారి తీస్తుందని గట్టిగా చెబుతున్నాను. పరిస్థితి విషమించిన పిదవయేం చేసినా. చేయదల్చినా. చేతులు కాలిన పిదప ఆకులు పట్టుకున్నట్లే; మీదా పెద్ద కుటుంబం; యీ విషయంలో తుదివరకూ పోరాడి వారికి న్యాయం చేకూరుస్తాము."

"ఓహో; యీ బెదిరింపులకు లొంగి పోవల్సినవాడు కాదోయ్ యీ కరణం పావయ్య; నీలాంటి వాళ్ళని వందమందిని చూశాను. మొన్న మొన్న పుట్టిన నువ్వు బోయ్ నన్ను బెదిరించేది?"

"యివి బెదిరింపులు కావు. నిజాలు. జరగబోయే నిజాలు; ధనమనే అంధకారపు తెర కళ్ళకు తగిలించబడింది

అందుకే నా మాటలు మీకు రుచించవు. నరే మీరే అనుభవిస్తారు." శర్మగారు కోపంగా గుమ్మం దిగి వెళ్ళిపోయారు.

కరణంగారు గర్వంగా నవ్వుతూ, కోర మీసాలను మెలేసారు. 'యీ కరణం పాపయ్యను యెదిరించడం బ్రహ్మతరం కాదని యీ కుర్ర కుంకకేం తెల్సు! త్వరలోనే తెలియగలదని' స్వగతంగా అనుకుని తన పనిలో లీనమయ్యారు.

3

త్రేతాయుగంలో మానవులను చంపి తినే రాక్షసు లుండేవారు. వారిని చక్రవర్తులు శిక్షించి శాంతిని నెలకొల్పేవారు. అలాగే నేటి కలియుగంలో డబ్బుకై మానవులను పీడించుకు తినే నరరూప రాక్షసులు లేకపోలేదు.

కాయ బాగా పండితేగాని రాలదు. అలాగే పాపం పూర్తిగా పండాలి. అవి నీతి. అక్రమాలు ఎల్లకాలం ఒక్కలాగే అచ్చిరావు. కాలానుక్రమంగా 'రాజే కింకరుడుగా' మారకపోడు. అన్యాయం ఒక నాటికయినా బయట పడి న్యాయంచే పరాజయం పొందక పోదు!

రామశర్మ కృషి ఫలించింది.

ప్రెసిడెంటుభుజంగరావుపై, వి.కరణం పాపయ్యగారిపైన వారు చేసిన దురన్యాయాలకు సాక్ష్యాలను సేకరించి కేసు ఫైల్ చేసాడు. ఎంక్వయిరీ జరిగింది.

నేర నిరూపణ జరిగిపోయింది. తత్ఫలితంగా ప్రెసిడెంటుగార్ని పదవి నుండి తొలగిస్తూ 1200 రూపాయలు జుల్మానా కట్టమని. కరణంగార్ని పదవి నుండి తొలగిస్తూ 1000 రూపాయలు జరీమానా కట్టమని కోర్టువారు తీర్పు యిచ్చారు.

పట్నంలో రామశర్మకున్న పలుకుబడి కార్యదక్షత కూలిజనానికి రామశర్మ దేవుడే అయ్యాడు.

యీ విషయం జరిగిన తర్వాత రామశర్మ సింహస్వప్నమయ్యాడు ప్రెసిడెంటుగార్కి, కరణంగార్కి.

4

'యిదిగో భుజంగరావు! యీ రామశర్మ యెంత పని చేశాడు. వీడి పీడ ఎలాగయినా వదిలించుకోవాలి!'' మెల్లగా అన్నారు కరణంగారు.

"అవునండీ! మనపై కక్ష బూని యీ విధంగా చేసినందుకు నాకు అహోరాత్రులు నిద్ర పట్టడం లేదంటేనమ్మండీ ప్రతీకార వాంఛ నన్ను దహించివేస్తోంది. యీ ఘోరావమానం భరించి నలుగురిలోనూ తలెత్తుకు తిరగలేక చస్తున్నానంటే నమ్మండి. బంధువులవద్ద తలవంపులు!"

"అవును! నాకూ అలానే వుంది. వీడిని ఎట్లా అయినా పడగొట్టి పుట్టగతులు లేకుండా చేసి; యీ గ్రామానికి మకుటం లేని మహారాజులమనిపించుకోవాలి. మన మాటకు తిరుగుండకూడదు.

"అవును. అందుకని చక్కని, చిక్కని ప్లాను వెయ్యాలి. బాగా ఆలోచించండి. మీకే తెలియాలి మరి!''

కాసేపుఆలోచించసాగారు యిద్దరూ.

"ఆఁ! జ్ఞాపక మొచ్చింది! దీనికి మరి తిరుగు లేదు.'' అంటూ పాపయ్యగారెంతో సంబరపడిపోయి ఏదో చెవిలో చెప్పారు భుజంగరావుకి.

భుజంగరావు కరణంగారి ప్లానుకి చాలా పొంగిపోయ్యారు.

"ఆ! బాగుందోయ్ కరణంగారూ! కాని యిదెప్పుడు చేస్తాం? దీనికి యెవరు సమర్థులు?" ప్రశ్నార్థకంగా కరణం కళ్ళ ల్లోకి చూశారు.

"దీనికే ముంది; మన సూరిగాడు లేడూ! వాడికి కొంచెం మందు పడేస్తే అవలీలగా ఎడం చేత్తో చేసి పారేస్తాడు"

"అహా! బాగుంది, యిక యెప్పుడు చేస్తాం?' అన్నదే ఒక చిక్కు ప్రశ్న లాగుందే?"

"ఆ! రామశర్మ మధ్యాహ్నం పట్నం వెళ్ళాడు. రేపు సాయంకాలానికల్లా వస్తానని యెవరితోనో చెపుతుండగా నా చెవిన బడింది! అందుకని మన పూర వతల ఈత తోపులున్నాయి చూశారూ! అక్కడ మనవాళ్ళని వుంచుదాం వస్తే అదే తోవన రావాలి గదా! అప్పుడు వాడి పని పడదాం!"

"సర్లెండి అలాగే చేద్దాం మీరు వెళ్ళండి నేను మన సూరిగాడ్ని పిలిపించి కాస్త మందు పడేస్తాను"

గర్వంగా యిద్దరూ నవ్వుకున్నారు, రామశర్మ పీడ విరగడవుతుందని!

5

"ఏరా శేఖర్, ఏంటి అలా ఆముదం తాగినట్టుగా ముఖం పెట్టావ్?" భుజంపై చెయ్యి వేస్తూ అన్నాడు రామం.

"అబ్బే ఏమీ లేదు."

"అవునురా నేనొకటి అడుగుతాను చెబుతావురా?"

"అడగరా సందేహం యెందుకు?"

"మీ నాన్నగార్ని కరణం వుద్యోగం మంచి తీసేసారుట ఏం జరిగింది?"

"ఆ! వాడెవడో రామశర్మట! నీతి నియమ పరుడట. మా నాన్న బ్రైబ్ తీసుకున్నట్టు లేని సాక్ష్యాలు సేకరించి కేసు పెట్టాడట. పై ఆఫీసర్లకి మస్తుగా తడిపాడు! వాళ్ళచే కేసు ప్రూవ్ చేయించాడు. వాడి పని పట్టకుండా వూరు కుంటారా?"

"అయితే మీ నాన్న బ్రైబ్ తీసుకో లేదని నీకు తెలుసా?" సూటిగా ప్రశ్నించాడు రామం

శేఖర్ యిరకాటంలో పడ్డాడు "ఎలా తీసుకోదని చెప్పేది! తన కళ్ళెదుటే యెంత మంది వద్దో తీసుకున్నారు!' అయినా తమాయించుకుని "తీసుకోడు? ఆ మాత్రం ఏదో చిక్కినపుడు తీసుకోక మానేవాడెవడు చెప్పు?"

"కొంచెం తీసుకున్నా, పెద్ద మొత్తం తీసుకున్నా లంచం లంచమే! అందుకే వాడలాగ చేశాడు."

"వీడు తీసుకోవటం మానేశాడా? లోకంలో ఎవరూ డబ్బు తీసుకోవటం లా పని చెయ్యటానికి! వెధవది ఎమ్. ఓ తెచ్చే దన్నరుకు కూడా లంచం! రోజూ వుత్తరాలు తెచ్చే బంట్రోతుకి లంచం! కాలు కదిపితే లంచం! పెన్ను కదలా లంటే లంచం! .లంచం తీసుకోని సత్యవంతుడీ కలియుగంలో ఎవడు వున్నాడో చెప్పు చూద్దాం!" కాస్త సీరియస్‌గా.

"యిదిగో శేఖర్! ఆ విషయం అటు విడిచిపెట్టు మన విషయాల్లోకి వద్దాం?" అంటూ రామం టాపిక్ మార్చాడు.

"ఆ? ఎగ్జామినేషన్ పీజు కట్టేసావా?"

"లేదురా!"

"ఆఁ! లేదా!? యెల్లుండే లాస్ట్ డే!"

'అందుకేరా చికాకుగా వుంది. నాన్న ఇప్పటికే డబ్బు పంపిస్తా నన్నారు. పంపించలేదు యింకా!"

'మరైతే యేం చేస్తావ్?"

"అదే నేనూ ఆలోచిస్తున్నాను." కొంచెం సేపాలోచించి "ఆఁ! యివాళ్ళ కూడ చూస్తాను! డబ్బు రాకపోతే రేపు సాయంత్రం కాలేజీ విడిచిపెట్టిన తర్వాత సైకిల్‌పై యింటికి వెళ్ళి డబ్బు పట్టుకొస్తాను. హోటల్ వాడికూడా పే చెయ్యాలి!"

6

బహుశ అమావాస్య! కాదు చీకటి!

మదుపు లేకుండా డబ్బు సంపాయించే వారికి కుడిభుజం! కష్టాలు కార్పణ్యాలు తీర్చుకోవటానికి దోహదకారి! భర్తలను విడిచిపుచ్చి పరప్రియులతో కులికే కాంతలకు....! సాయంకాలం 6 గం||లకే అంధకారం నలుమూలలా వ్యాపించింది!

సూరిగాడు, మరి ముగ్గురు కలిసి బండి కర్రలు పట్టుకుని యమభటుల్లా బయల్దేరారు ఈత తోపుల వద్దకు! దారిలో గవర్నమెంటు సారా దుకాణం దగ్గర ఆగి ఒక్కొక్కరే ఒక్కొక్క అయిదు రూపాయల సారా పట్టించారు!

తీవిగా మీసాలు త్రిప్పుకుంటూ బడితలు భుజాన వేసుకుని యీత తోపులు ప్రవేశించారు. ఇటు యిద్దరు, అటుప్రక్క యిద్దరూ కాచుకుని కూచున్నారు. కొంత దాగున్నారు!

"హుఁ! మానవులు. సాటి మానవుని ప్రాణాలు తీయటానికి ఏ మాత్రం వెనుదీయని నరరూప రాక్షసులు! డబ్బుకై యేదైనా చేయటానికి సిద్ధపడే నైతిక పతనానికి దిగజారి పోతున్నారు!"

సమయం రాత్రి 8 గంటలు!

నిశ్శబ్దాన్ని చీల్చుకుంటూ చింతగిరులు రొద చేస్తున్నాయి!

ఇంతలో సైకిల్ బెల్!

వంగుని చూశాడు సూరిగాడు!

వేగంగా, శక్తికొలది పెడల్ వేస్తూ ఆదరాబాదరాగా వస్తున్నాడు ఒక వ్యక్తి.

చీకటి వలన దారిలో ఎవరూ కన పడటం లేదని బెల్ మ్రోగించుకుంటూ శరవేగంతో వస్తున్నాడు.

సూరిగాడు బెల్ శబ్దం మళ్ళీ విన్నాడు.

"అదిగో! శర్మగారు! వస్తున్నారు. ఊఁ రడీ!" అని అందరికీ చెప్పినట్లు సైగ చేశాడు.

బడితలు పట్టుకుని సిద్ధంగా వున్నారు. కొంచెం వంగి చూశారు.

"సందేహం లేదు! శర్మగారే! ఊఁ! కానియ్యండి!"

సైకిల్ యీత తోపులు దాటి యివతల కొచ్చింది.

సూరిగాడు బడేలు మని బడిత(కర్ర)తో బలంగా, సత్తువ పూనికగా బుర్రపై కొట్టాడు!

"అమ్మో" గట్టిగా అరుపు.

కాని మత్తులో వున్న వారికా కేకలు వినిపించలేదు.

బడబడ మని నలుగురూ బడితలకు పని కల్పించారు. పాపం ఆ వ్యక్తి ఆర్తనాదాలు పాషాణ హృదయులైన వారిని కదిలించలేక పోయాయి!

బుర్ర బ్రద్దలై పోయింది! చివరి సారిగా ఒక్క గావుకేకతో ప్రాణాలు

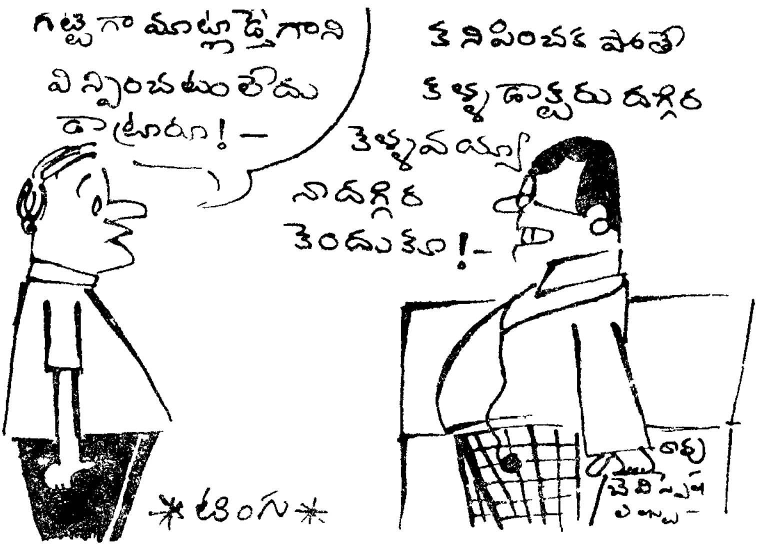

విడచి. నేల కూరిగిపోయాడు.

సూరిగాడు జేబులో వున్న కాగితాలు పైకిల్ పట్టుకున్నాడు. ఒకడు ఆ శవాన్ని యీత దొంకల్లోకి తూరేశాడు ఎవరికీ కనిపించకుండా! అంతే. ప్రక్కన వున్న చేలో చేతులు కడిగేసుకుని, త్వరత్వరగా పెద్ద పెద్ద అంగలతో యింటికి వచ్చేసి చేసిన ఎనంతా పూస గుచ్చినట్లు చెప్పేశారు. కరణం పాపయ్యగారు, ప్రెసిడెంటు భుజంగరావుగారు పండు వత్వాదివంలా పొంగిపోయారు శర్మగారి పీడ వదిలిందని!

"అవున్రా సూరిగా! ఆయన జేబులన్నీ చూశావురా? ఏమైనా మనకి పనికి వచ్చే కాగితాలున్నాయేమో!" కరణం గారు సూరిగాడి నడిగారు!

"ఆఁ! యీ సూరిగాడంటే అంత యదవ మూలినవాడనుకున్నారా! అమాతరం తెల్దా!" అంటూ తువ్వాలు గుడ్డకి కట్టిన కాగితాలు, చిన్న సైజు (డైరీ) పుస్తకం యిచ్చాడు గర్వంగా.

కళ్ళజోడు పెట్టుకుని దీపం దగ్గరగా వెళ్ళి పుస్తకం చూడటానికై మొదటి పేజీ తిరగేశారు. తన కళ్ళను తనే నమ్మలేక పోయారు.

"బాబూ! . బాబూ! " పెద్దగావు కేకలతో పడిపోయారు పాపయ్యగారు.

"బాబూ! ...ఎంత దారుణం జరిగి పోయింది. ఏ చేతులతో పెంచి పెద్ద చేసేనో ఆ చేతులతోనే ...విన్ను....! బాబూ! నేను చేసిన స్వార్థపూరిత కార్యాలకు, అన్యాయాలకు నువ్వు బలి అయి పోయావా! బాబూ... !? నీవు లేని నిముషమయినా నే బ్రతకలేను!' అంటూ దారుణంగా కూలబడిపోయారు.

తెల్లబోయి చూస్తున్నారు భుజంగ రావుగారు, సూరిగాడు తదితరులు! •